

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 16 februari 2021

Datum GS-besluit : 16 maart 2021

Vragen nr. 16

Vragen van Statenlid **I. Kostic** (Partij voor de Dieren) over Snel meer actie om nieuwe geitenhouderij Enkhuizen tegen te houden vanwege gezondheidsrisico's

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 16 februari 2021 door het lid van Provinciale Staten, Statenlid **I. Kostic** (Partij voor de Dieren), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

We vragen u de onderstaande vragen over de geitenhouderij in Enkhuizen, gezien de situatie, met spoed te beantwoorden. Dit gelet op de termijn voor Beslissing op bezwaar. De gemeente moet binnen 6 weken na het einde van de bezwaartermijn een beslissing nemen over de ingediende bezwaren.¹ Dat is 17 maart 2021.²

De gemeente Enkhuizen heeft op 23 december 2020 een Omgevingsvergunning verleend voor het realiseren van een geitenhouderij met 2.000 geiten aan de rand van Enkhuizen en vlakbij woningen.^{3 4}

Al jaren is er veel bezwaar tegen een mogelijke komst van dit bedrijf vanwege verhoogde gezondheidsrisico's voor omwonenden. Ook het college van B&W was tegen.⁵ Een meerderheid in de gemeenteraad is nog steeds tegen.⁶

Uit onderzoek blijkt dat omwonenden binnen twee kilometer van een geitenhouderij een verhoogde kans op longontsteking hebben. Vervolgonderzoek loopt nog naar welke ziekteverwekkers de longontstekingen veroorzaken.⁷ Om die reden heeft de provincie Noord-Holland sinds 12 december 2018 een geitenstop ingevoerd. Dat betekent dat het niet meer mogelijk is om een geitenhouderij te beginnen of uit te breiden.⁸

---

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/bezwaar-en-beroep/vraag-en-antwoord/na-een-bezwaar>

² Vergunning verleend op 23 dec. '20. 6 weken bezwaartermijn is tot 3 febr. '21. 6 weken voor Beslissing op bezwaar is tot 17 maart 2021.

³ [Gemeenteblad 2021, 2187 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

⁴ <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/279685/onrust-in-enkhuizen-door-komst-geitenhouderij-naast-woonwijk>

⁵ <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/279685/onrust-in-enkhuizen-door-komst-geitenhouderij-naast-woonwijk>

⁶ <https://ibabsonline.eu/Agenda.aspx?site=noordholland&agendaId=8ece2ee1-c102-4cff-b128-2415b59eacfd&FoundIDs=> , agendapunt 13, Inbreng GroenLinks

⁷ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/gezondheid/handreiking/gezondheidseffecten/relaties-tussen/geiten/>

⁸ https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Land_en_tuinbouw_visserij/Geitenstop

De aanvraag voor de geitenhouderij in Enkhuizen is zes dagen voor de geitenstop nog snel ingediend, op 6 december 2018.

In de PS-vergadering op 1 februari jl. is deze casus besproken. Hieruit blijkt dat:

- GS deze geitenhouderij ook ongewenst vindt, maar (nog) geen mogelijkheden ziet deze tegen te houden;
- GS van mening is dat de gemeente de vergunning wel moest verlenen, omdat de aanvraag is ingediend voordat de geitenstop inging;
- de gedeputeerde Landbouw in gesprek gaat met de gemeente om te bezien of en welke mogelijkheden er zijn om de geitenhouderij tegen te houden;
- GS nog niet heeft onderzocht welke mogelijkheden de Omgevingsverordening biedt om de geitenhouderij tegen te houden.

Uit een eerdere casus uit provincie Utrecht (gemeente De Ronde Venen), blijkt echter dat een gemeente op basis van voorzorg een omgevingsvergunning kan weigeren, ondanks dat de geitenstop op het moment van de aanvraag nog niet was ingegaan. Dat werd ook bevestigd door de rechter.⁹

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1: Gemeente

Erkent u dat het onverstandig is om vergunningen te verlenen voor nieuwe geitenhouderijen, zolang nog onduidelijk is wat de reden is voor de grotere kans op longontsteking en wat daaraan te doen?

Antwoord 1:

Ja, wij erkennen dat het verstandig is dat gemeenten uit voorzorg voor de volksgezondheid geen vergunningen voor nieuwe geitenhouderijen verlenen. Daarom hebben Provinciale Staten, op voordracht van Gedeputeerde Staten, besloten om op 12 december 2018 een geitenstop in te voeren, zodat vergunningaanvragen die na 12 december 2018 zijn ingediend, niet meer verleend worden.

Vraag 2:

Is GS ermee bekend dat andere gemeenten, in ieder geval de gemeente De Ronde Venen (provincie Utrecht), aanvragen van vóór de provinciale geitenstop wél hebben geweigerd, op grond van het voorzorgsbeginsel, en dat dat werd bevestigd door de rechter?¹⁰ Met als motivatie dat los van het geitenverbod van de provincie ook bij het besluit over de omgevingsvergunning (onderdeel milieu) het aspect gezondheid moet worden afgewogen, en dat uit onderzoek blijkt dat er een significant verband is tussen de aanwezigheid van geitenhouderijen en een verhoogd risico op longontsteking bij omwonenden. Zie antwoorden van de gemeente op vragen 3 en 4 van fractie PvdA/GL en de uitspraak van de rechter via link hieronder in de voetnoot.¹¹

---

⁹ <https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:875>; https://www.spaarhetgein.nl/wp-content/uploads/2019/01/Informatienota_raad_Beantwoording_vragen_PvdA_GroenLinks_over_uitbreiding_geitenhouderijen_en_grondgebondenheid.pdf

¹⁰ http://www.spaarhetgein.nl/wp-content/uploads/2019/01/Informatienota_raad_Beantwoording_vragen_PvdA_GroenLinks_over_uitbreiding_geitenhouderijen_en_grondgebondenheid.pdf; [Gemeente De Ronde Venen neemt provinciale geitenstop over - \(spaarhetgein.nl\); https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:875](https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:875)

¹¹ https://www.spaarhetgein.nl/wp-content/uploads/2019/01/Informatienota_raad_Beantwoording_vragen_PvdA_GroenLinks_over_uitbreiding_geitenhouderijen_en_grondgebondenheid.pdf;

Antwoord 2:

Ja, daar zijn wij mee bekend.

Vraag 3:

Is GS bekend met de bovenstaande juridische mogelijkheid?¹²¹³ Zie ook Infomil¹⁴: “Als zij dat willen, kunnen lokale overheden bij vergunningverlening voorzorg toepassen vanwege mogelijke gezondheidsrisico's voor omwonenden. Dit kan bijvoorbeeld aan de orde komen bij geitenbedrijven of bedrijven met relatief veel uitstoot van endotoxinen (pluimvee, varkens) in een gebied met veel veehouderijen bij elkaar.”

Antwoord 3:

Ja, daar zijn wij mee bekend. De informatie op Infomil betreft overigens de omgevingsvergunning voor milieu. Bij omgevingsvergunningen beperkte milieutoets (hierna; OBM) - zoals aan de orde in de casus Elsenburg Enkhuizen - gelden andere beoordelingsregels. Bij een initiatief waarvoor een OBM moet worden aangevraagd, kan het voorzorgbeginsel een rol vervullen in de afweging of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. In deze casus heeft de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enkhuizen gemotiveerd besloten dat een dergelijk milieueffectrapport niet nodig is.

Vraag 4:

Waarom heeft de provincie de gemeente niet op deze juridische mogelijkheid gewezen? Zowel de provincie, de gemeente als omwonenden willen deze nieuwe geitenhouderij immers niet.

Antwoord 4:

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enkhuizen is het bevoegd gezag voor de OBM. Gedeputeerde Staten hebben geen rol in deze procedure. De genoemde jurisprudentie en de informatie op Infomil is bekend bij de gemeente en bij de omgevingsdienst. Dit blijkt ook uit ambtelijke contacten.

Vraag 5:

De gemeente heeft pas twee weken na het besluit tot vergunningverlening aan de geitenhouderij deze bekendgemaakt.¹⁵ Dit betekent dat belanghebbenden niet zes weken de tijd hadden om een bezwaarschrift bij de gemeente in te dienen, maar slechts 4 weken. Wat vindt u daarvan als verantwoordelijke in het kader van interbestuurlijk toezicht? Hoe zit dit juridisch, mag dit en zo nee, wat zijn de consequenties?

Antwoord 5:

De bezwaartermijn begint op de dag nadat het besluit op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt. Als bekendmaking geldt in dit geval de toezending aan de aanvrager. De mededeling hiervan in het gemeenteblad (overheid.nl) moet gelijktijdig met of zo spoedig

---

<https://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RBMNE:2020:875>

¹² http://www.spaarhetgein.nl/wp-content/uploads/2019/01/Informatienota_raad_Beantwoording_vragen_PvdA_GroenLinks_over_uitbreiding_geitenhouderijen_en_grondgebondenheid.pdf

¹³ [Vergunning: voorschriften of weigering - Kenniscentrum InfoMil](#)

¹⁴ [Vergunning: voorschriften of weigering - Kenniscentrum InfoMil; https://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/gezondheid/handreiking/mogelijkheden/voorzorg/](#)

¹⁵ [Gemeenteblad 2021, 2187 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#)

mogelijk na de bekendmaking plaatsvinden. Belanghebbenden kunnen er zo nodig voor kiezen een pro forma bezwaar in te dienen binnen de termijn, met aanvulling van de inhoudelijke bezwaargronden na de termijn. Verder kan een groot verschil tussen het moment van bekendmaking en mededeling ertoe leiden dat bezwaarden de termijn 'verschoonbaar' overschrijden. De rechter ziet hier ook op toe bij de beoordeling van de ontvankelijkheid.

Voor interbestuurlijk toezicht geldt dat procedures die onder de rechter zijn, niet door IBT in behandeling worden genomen.

Vraag 6:

Oproep tot actie

Bent u bereid om op korte termijn met het college van B&W van Enkhuizen in gesprek te gaan, of een brief te sturen, en daarbij:

- 1) aan de orde te stellen dat de gemeente bij de beoordeling van de aanvraag voorzorg had kunnen toepassen vanwege mogelijke gezondheidsrisico's. Daarbij te wijzen op de verantwoordelijkheid van de gemeente om - los van de geitenstop of de omgevingsverordening van de provincie - ook bij het besluit over de omgevingsvergunning (onderdeel milieu) het aspect gezondheid af te wegen (in lijn met eerdere casus van bijv. gemeente De Ronde Venen, bevestigd door de rechter¹⁶);
- 2) de gemeente erop te wijzen dat zij in haar Beslissing op bezwaar hiermee een grond heeft om de vergunning in te trekken;
- 3) de gemeente erop te wijzen dat ze de bezwaren tegen de vergunning in dat licht dient te beoordelen, met als gevolg uiteindelijk de intrekking van de vergunning voor de geitenhouderij?

Antwoord 6

Nee. Zoals wij bij de antwoorden op de vragen 3 en 4 al aangeven, is het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enkhuizen in deze casus het bevoegd gezag. Wij respecteren de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van andere overheidslagen. Daarbij geldt bovendien dat het een nog lopende procedure betreft. Het initiatief was op moment van indienen van de vergunningaanvraag niet in strijd met de op dat moment geldende Provinciale Ruimtelijke Verordening.

Wij zijn uiteraard bereid om de gemeente te ondersteunen indien zij daarom vragen en zijn daarom in gesprek met de gemeente over de juridische mogelijkheden, om hierover met hen mee te denken.

Vraag 7:

Provincie

Welke mogelijkheden ziet de provincie om eventueel zelf het bovengenoemde voorzorgsbeginsel toe te passen en zelf de komst van de geitenhouderij te blokkeren? Zo niet, op welke juridische adviezen baseert de provincie zich en kunt u die naar ons sturen?

Antwoord 7:

Naar aanleiding van de onderzoeken Veehouderij en Gezondheid Omwonenden (hierna: VGO) hebben Provinciale Staten in december 2018 een geitenstop ingesteld, gebaseerd op het voorzorgsbeginsel. Hierbij is besloten om deze geitenstop te laten gelden vanaf 12 december 2018, waarbij bestaande rechten en lopende vergunningprocedures worden gerespecteerd. Bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 op 22 oktober 2020 hebben Provinciale Staten besloten deze regels materieel ongewijzigd te continueren, ook gelet op het vervolg VGO-onderzoek.

---

¹⁶ <http://www.spaarhetgein.nl/wp-content/uploads/2019/01/Informatienota raad Beantwoording vragen PvdA GroenLinks over uitbreiding geitenhouderijen en groengebondenheid.pdf>

De omgevingsvergunning(-en) voor dit project betreft (betreffen) een bevoegdheid van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Enkhuizen. Het project voldoet aan de provinciale regelgeving, waaronder die ten aanzien van geitenhouderij. Wij zien daarom geen grondslag voor een provinciale interventie.

Vraag 8:

In de Omgevingsverordening (OV2020) is geitenhouderij inmiddels als intensieve veehouderij aangemerkt en nieuwvestigingen zoals die in Enkhuizen zouden sowieso niet meer toegestaan zijn, nog los van de geitenstop.^{17 18}

Erkent u dat als de geitenhouderij eerder onder de definitie van de intensieve veehouderij was opgenomen in de PRV – zoals Partij voor de Dieren meermalen had voorgesteld¹⁹ – we dit probleem met de grote geitenhouderij in Enkhuizen hadden kunnen voorkomen? Erkent GS dat het, mede door gezondheidsrisico's, goed was geweest de geitenhouderij eerder als intensieve veehouderij aan te merken?

Antwoord 8:

Nee, niet elke geitenhouderij is per definitie intensieve veehouderij. Zo zijn er grondgebonden geitenhouderijen waarbij de geiten worden geweid. De grootte van het bedrijf is daarbij niet relevant.

Vraag 9:

De aanvraag loopt al sinds 2018. Waarom heeft GS niet door juristen laten onderzoeken welke mogelijkheden de Omgevingsverordening of andere instrumenten bieden om de geitenhouderij tegen te houden? De provincie vindt deze geitenhouderij immers ook onwenselijk, o.a. vanwege gezondheidsrisico's en het feit dat het bedrijf nu wel onder het verbod nieuwvestiging intensieve veehouderij zou vallen.

Antwoord 9:

Zie antwoord 7.

Vraag 10:

De Omgevingswet biedt de provincie meer ruimte om zich uit te spreken over niet alleen puur ruimtelijke aspecten, maar juist ook zaken die een duurzame, gezonde samenleving bevorderen. Gezondheid is een van de maatschappelijke doelen in die wet en daar wordt gesteld dat het "bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving" een dwingend aspect is van de bestuurlijke taak- en bevoegdheidsoefening op grond van de

---

¹⁷ Over intensieve veehouderij is in de OV2020 het volgende opgemerkt:

"De intensieve veehouderij kan een grote impact hebben op de leefomgeving, door bijvoorbeeld geurhinder, uitstoot van fijnstof, ammoniak, zoönosen en endotoxinen. Ook is dierenwelzijn een onderwerp dat tot maatschappelijke discussies leidt. Om die redenen is een vergroting van het aandeel intensieve veehouderij niet gewenst. In dit artikel is vastgelegd wat wel en niet wordt toegestaan met betrekking tot de intensieve veehouderij. Nieuwvestiging of omschakeling (geheel of gedeeltelijk) naar intensieve veehouderij is niet toegestaan. Enkel de intensieve veehouderijen gevestigd vóór 30 november 2011 mogen verplaatsen."

¹⁸ PRV, art. 2 Begripsbepalingen: "intensieve veehouderij: een niet-grondgebonden agrarisch bedrijf dat zelfstandig of als neventak, geheel of grotendeels in gebouwen, varkens, pluimvee, konijnen, vleeskalveren, pelsdieren of overig kleinvee houdt, met uitzondering van het biologisch houden van dieren conform de Landbouwkwaliteitswet, het kweken van vissen het houden van melkvee en overig rundvee, geiten, schapen of paarden."

¹⁹ <https://noordholland.partijvoordedieren.nl/moties/geiten-en-schapen>;
<https://noordholland.partijvoordedieren.nl/moties/geitenhouderij-aanmerken-als-intensieve-veehouderij>;
<https://noordholland.partijvoordedieren.nl/moties/amendement-definitie-intensieve-veehouderij-in-prv>

Omgevingswet. Zo moet bij de evenwichtige toedeling van functies aan locaties in ieder geval rekening worden gehouden met het belang van het beschermen van de gezondheid.

In de Omgevingsvisie NH2050 wordt een gezonde leefomgeving voor mens en dier in de hele provincie als een van de hoofdambities genoemd. Dit houdt onder andere een woonwerk omgeving in waar burgers zo min mogelijk wordt blootgesteld aan ongezonde stoffen en veiligheidsrisico's.

In de Omgevingsverordening (OV2020) is gezondheid erkend als Groot Openbaar Belang. En schrijft GS in haar Nota van Antwoord op de Ontwerp-OV2020:

“Vanuit verschillende thema's zoals gezondheid, landbouw, veiligheid, klimaatadaptatie en landschap zet de provincie zich in om zo een zorgvuldige afweging te kunnen maken welke ruimtelijk-economische ontwikkelingen op welke plek en op welke wijze ontwikkeld kunnen worden.”

- a) Ziet GS ook de mogelijkheid om op grond van het Groot Openbaar Belang gezondheid het plan geitenhouderij Enkhuizen te blokkeren? Laat u dit met spoed door juristen uitzoeken?
- b) Zo niet, waarom is GS wel bereid om zelfs voor de rechter te pleiten dat bijvoorbeeld het plaatsvinden van F1 een 'groot openbaar belang' is en daarom leef- een rustgebied van bedreigde diersoorten mag worden aangetast, maar dat nooit bereid is te doen als het gaat om bescherming van kwetsbare waarden zoals in dit geval gezondheid?

Antwoord 10:

a) Nee, het begrip 'groot openbaar belang' is in de Omgevingsverordening NH2020 opgenomen om in afwijking van de algemene regels een ontwikkeling juist toe te staan vanwege het groot openbare belang dat met die ontwikkeling wordt gediend. In deze situatie gaat het juist om het tegenhouden van ontwikkelingen vanwege een mogelijk gezondheidsrisico, ook indien de algemene regels zich niet tegen die ontwikkelingen verzetten. Daarvoor kan het voorzorgbeginsel wél dienen. Onder de nog in te voeren Omgevingswet komt het voorzorgbeginsel ook terug als specifieke weigeringsgrond bij bijzondere omstandigheden en ernstige gezondheidsrisico's (art. 5.32 Omgevingswet). Dit is nog niet van toepassing op de Omgevingsverordening NH2020.

b) Wij herkennen ons niet in uw stelling dat wij nooit bereid zijn om juridische middelen in te zetten ter bescherming van kwetsbare waarden.

Vraag 11:

Zowel in de Voedselvisie als in de Omgevingsverordening is dierenwelzijn als aandachtspunt of reden genoemd. De schending van dierenwelzijn en het lijden van geiten in de geitenhouderij is al meerdere malen opgetekend door o.a. Wakker Dier en Caring Vets, maar ook door Radar en de Keuringsdienst van Waarde. Bijvoorbeeld het gebrek aan ruimte en mogelijkheden om natuurlijk gedrag te vertonen, hoge sterfte bij bokjes (die sowieso als afvalproduct van de geitenhouderij worden gezien, omdat ze niet kunnen worden uitgemolken en dus snel dood moeten), onthoornen van de melkgeiten door met een hete metalen bout tot op de schedel te branden, etc.²⁰

Vinden GS zulke praktijken horen bij provinciale diervriendelijke en natuurinclusieve landbouw zoals verwoord in de geest van de Voedselvisie? Graag een duidelijk en geen ontwijkend antwoord.

Antwoord 11:

De voedselvisie focust op kringlooplandbouw, regeneratieve landbouw en korte ketens, hieronder valt natuurinclusieve landbouw. Ten aanzien van dierenwelzijn (het verzorgen en het

---

²⁰ <https://radar.avrotros.nl/uitzendingen/gemist/item/tv-uitzending-30-11-2020/>; [Keuringsdienst van Waarde: Geit gemist? Terugkijken doe je op NPO3.nl](#); <https://www.wakkerdier.nl/vee-industrie/dieren/geiten/>

houden van dieren) geldt de wet- en regelgeving van het Rijk. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) inspecteert of bedrijven die dieren houden zich aan de regels van dierenwelzijn houden.

Vraag 12:

- a) Wat is de stand van zaken van de Wet natuurbeschermingsvergunning? Heeft GS deze vergunning al verleend, of is deze aanvraag in procedure?
- b) Ziet GS mogelijkheden de Wnb-vergunning niet te verlenen, omdat immers een forse emissiereductie nodig is de komende jaren, vooral uit de veehouderij? Zo nee, waar komt de stikstofruimte vandaan, in tijden dat de emissie juist drastisch omlaag moet?

Antwoord 12:

- a) Deze vergunning is verleend op 11 december 2018 en onherroepelijk.
- b) Nee, zie antwoord a. De initiatiefnemer kan rechten ontleen aan de verleende vergunning.

Vraag 13:

Met het toestaan van de geitenhouderij wordt een enorm risico genomen ten gunste van een particulier, commercieel belang.

- a) Wat gaat er gebeuren als naar verwachting medio 2021 het definitieve RIVM-advies over gezondheidsrisico's geitenhouderij uitkomt, en er een sanering dient plaats te vinden van geitenhouderijen nabij woningen?
- b) Wordt het geitenbedrijf in Enkhuizen dan gesaneerd/opgekocht met belastinggeld en wat zullen de kosten daarvan bij benadering zijn?

Antwoord 13:

a) en b): Het is nog niet bekend wat de oorzaken zijn van het verhoogde risico voor de volksgezondheid, en hoe deze risico's kunnen worden gereduceerd. Dat is juist het kenmerk van toepassing van het voorzorgbeginsel. Of en zo ja welke maatregelen getroffen dienen te worden na publicatie van het VGO-onderzoek, kan nu nog niet worden ingeschat. Wij kunnen dus ook nog niet inschatten of er financiële gevolgen zullen zijn.

Vraag 14:

Bent u bereid om - indien straks nodig - burgers te helpen om voor de bestuursrechter de grenzen van wat met de regelgeving wél mogelijk is om de gezondheid van Noord-Hollanders in Enkhuizen en het milieu te beschermen te toetsen? Of laat u burgers in de steek?

Antwoord 14:

Wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen door onze burgers te beschermen met de invoering van een geitenstop onder toepassing van het voorzorgbeginsel.